

Womhaj Bóh!

Cyklo 10.
6. měrza.

Lětnik 8.
1898.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šsmolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a štu tam dostacž sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Njedzela Reminiscere.

Ies. 54, 7—10.

To je krasne słowo našeho Boha: „Škerje budža hory šo hnucz a hórki šo wrócizcz, ale moja hnada nje-dyrbi wot tebje šo wrócizcz!“ To je słowo, kotrež sa-hojazu žalbu do hlubokich ranow našich wutrobow dawa. Tajke słowo je nam wschitkim jara nušne. Šdyž mamy šnano dženša hiščeže wješeke wutrobu, šchtó wě, kak bóršy šo našche wješele do šrudoby pschewobroczi; hdyž tež hiščeže dženša wschě kubla, kiž cžłowjeka na šemi wobšožuja, mamy, šchtó nam sa to rukuje, šo my je tež wobkhowamy? Teho dla je to dženša a jutšje a sa wschě cžabšy nam jara dobre, šo Šnješowe słowo šebi k wutrobje wošmjemy: moja hnada njedyrbi wot tebje šo wrócizcz. Druhdy drje šo nam šda, kaž by Bóh tón Šnješ k nam rjeł: Ja šym cže mału kšwilu wopuščežil; haj druhdy je cžabš nušy niz jenož mała kšwila, ale wón traje dolhe hodžiny a dny; ale hacž runjež našcha žalošcz wulka je a našcha wschnošcz dolho traje, tón Šnješ dawa šwojemu hnadnemu šlónzu nam bóršy šašo šwěczicz a praji k nam: š wulkej šmilnošczu chzu ja cže šhremadžicz. Dopomncže šo na tamnu mału kšwilu, hdyž našch Šnješ a šbóžnik na kšchizju wišajo pišchi najwjetšich bološczach k Bohu šo wolacž dyrbjješche: Mój Božo, mój Božo, cžeho dla šy ty nje wopuščežil! Tehdy běšche Bože wótzne woblicžo pod wulkim hněwom psched nim potajene, ale jeho kšchiz a cžwila šo pschewobroczi do šmiljenja Božeho, š kotrymž je jeho se wscheho

štyška wšak a šašo pschijal do šwojeje krasnošče na šwoju prawizu. Dopomncže šo tež, kaž tón Šnješ a šbóžnik kananejšku žónšku mału kšwilu njeje wuššyšchal, ale na pošledk je jej š wulkej šmilnošczu pomhal; tak tež Bóh naš jenož teho dla mału kšwilu wopuščežil, šo bychmy jeho wulku šmilnošcz cžim bóle špóšnali. Cžłowjek w šbožu husto šapomni, njebjestemu dawarjej sa wschě dary šo džakowacž; teho dla wošmje tón Šnješ tebi twoje šbožo a wopuščežil tebje po šdacžu, wopravdže pak teho dla, šo by tebi šwoju wulku šmilnošcz wopokášal a tebje wjele šbožownišcheho dnyli prjedy šezinił. Tón Šnješ to pschezo derje š tobu myšli, hacž runjež wón praji: ja šym šwoje woblicžo wokomiknjenje teho hněwa kšwilu psched tobu potajil.

Wschitkim šwojim pscheczivnikam šteji tón Šnješ na-pscheczivno; wón šaplaczi jim po jich šlósčach a šchtrašuje jich se šwojim hněwom. Hacž runjež wón pak tebi khorošcz sa twoje hrěchi pschipoščežele, a ty w twojich bološczach šchtraš a hněwa njebjesteho šudnika špóšnajesch, tola jeho hnada wot tebje hiščeže njeje šo wrócizila, wón chze tebje wjele bóle jenož nawabicž, šo by špóšnal, w cžimž šy hrěščil, kak daloko šy šo wot njeho šabludžil, kak wjele mašch šašo wurunacž; wón drje tebje pokšosta, ale jenož, dokelž ma cže lubo. Š wěcznej hnadu chzu šo na tebi šmilicz, praji tón Šnješ, twój wumožnik. Šnješ tehdy, hdyž Boža šchtraša je na tebje pschišchla a Bože doma-pytanje je tebje k pokucže wjedlo, šy ty dostojnišchi wěczneje hnady, dnyli prjedy w twojich hrěchach. Hacž runje tón

Rnjes mału khwilu hněwa tebe schtrafuje, jeho hnada pať so wot tebe njewróczi, ně, wona so tebi potom czim jašnišcho hwěczi, a wotcěhnje tebe wot hrěschenja, a wjedže tebe k roščaczu a k pokucze, k žiwjenju a k sbožnosći. Duž hwěru na to pokedźbuj, kať tón Rnjes tebe tež w nješbožu a domapytanju k sebi woła, kať wón tebe nihdy njewopuščezzi, a kať mašč ty, kiž so jeho wopuščezzi, k njemu so wróćiczi.

Rajkežkuliz nětt twoje pschichodne žiwjenje tež budže, pať wješeke, pať srudoba, woboje mašč i džakownosću wot teho Rnješa bradž. Hač runjež najwjětšcha srudoba na tebe čaka, njewopuščez teho Rnješa, ale so dowěr jeho słowu: Sterje budža hory so hnucz a hórki so wróćiczi, ale moja hnada njedyrbi so wot tebe wróćiczi, a tón słub mojeho měra njebudže so wot tebe přecz hnucz. Tón Rnjes budže so nad tebi šmiliczi. Teho dla khwal so tež teje srudoby a pytaj teho Rnješa, kiž tebe woła; měj twjerde dowěrjenje k njemu; wón, tón šmilny, kotrehož hnada wot nať so njewróczi, kotrehož słub teho měra wěczně traje, budže wšcho derje cziniczi. Haj,

Wón i troščtom khwilu čaka,
So i molom nješewi,
Na prawu schtundu lafa,
Hdyž pomoz wudželi.
Wón druhdy i tobu czini,
Kaž by cze šapomnił
A w twojej hrěschnej winje
Čze žyle šastorcził.

Dha pať so budže podacz,
Hdyž jemu hwěrnny so,
So budže hrěchi wodacz,
Čze wumóz se srudžbn,
Rónz cziniczi wobcěžnosće,
Dacz troščtnu wutrobu,
A pomhacz se wšchej šlósće,
Kotruž so wustaw tu.

Hamjcn. Henczka = Wochožanški.

Romski njewólnik.

(Pofracžowanje.)

III.

Arwinowu porjadnosć a spróžniwosć spósnachu so wě tež bórnj jeho nahladowarjo. Echtož drusy bojosće dla czinjachu, to měješche Arwin ja swoju čješć. So je špjecžowanje bješe wšcheho wužitka, běšche wón wot wšcheho spoczatka spósnal. To šathowa jeho psched šwarom a psched khostanjom, a tať běšche ja njeho njewólništvo tať někať šnješomne. Pohonež dwěkolešateho wosa, i kotrymž Korwin wujědžowasche, běšche wumrjel. Korwinowy dwórny mišchr postaji Arwina na jeho městno. Wšchitzy popschachu Arwinej tole šbože. Arwin měješche nětko swojeho knjesa pschi jeho wulětach pschewodžecz, a wšchšche šastojštwu wobradzi jemu tež někotry pjenes.

Pschebywanje na wšny njeběšche Korwinej to wobradziło, čzehož běšche so nadžal. Měščžanški ropot, hoščžinty, wšcha pycha běšche so jemu wostudžilo. Wón běšche so wšcheho na čať šdalował. Wotmėnjenje dyrbješche jeho i noha wabiczi. So by tole dozpił, běšche wón mnohe hrědki nałožil. Tať běšche w swojim hrodže jemu štwu šarjadował, kotruž wón „štwu khudeho“ mjenowasche. Měšto štwucženeje pschi běšche tu jenož žyle jednora domjaza nadoba. Měšto drohotneje papjerje běchu na ježenach šlomjane pleczenja powješnjene. Tu wo „štwu khudeho“ běšche Korwin na čať i jenicziškim njewólnikom žiwny. Na drjewjantym štolčžku šedžo jědžišche wón najjednorišche jědže i korješčtow a wšchelatič plodom. Tola tajke dobrowólnje napoložene tradanja mőješche Korwin jenož

krótki čať wucžepiczi. Žiwjenje na wšny so jemu bórnj wostudži, a tať dha junu dopoldnja pschifaja, so so šažo do Roma wróći.

Arwin so nad tajkej pschifajni šadowasche. Mőješche tola nětko šažo se swojej maczerju jedyn a tón šamny powětr dychacz. Bórnj po datej pschifajni nastaji so dolhi čať na pucž do Roma. Psched wječžorom běchu blisťo psched Romom a bližachu so Appiškej dróšy. Tala krašna dróha, pokryta i wurčšantym štolčžkam a pomnikami, wobšłodžena wot rjantych, wulkoliščžatych šchtomow, běšche šthadžowanfa wšchěch wošebnych romiškich ludži. Wobohacženi šenatorojo, romišy ryczerjo, wuřwobodženi njewólnizy, khezorowi lubuščžy a tajžy, kotřiz běchu sebi namrěštvo i šecžu naběhali: wšchitzy čžile wukhodžowachu so tu w pižanej měšchenžy. Arwin to hižo šnajesche, a njeměješche ja próžy hódno, so by na to šedžbowal. Na dobo šastachu jědni i předka čaha, a tež Arwin dyrbješche se swojimaj kolešomaj šastacz, na kotrymajž běšche so Korwin šenje wupšchětrěł. Dolhi čať pschidžze i blisťa pódla nich nimo. Běšche to Metella, šestarjena knjeni, po wšchem Rome psches swoju pschinosć, ale tež psches swoju šurwosć šnata. Wona šedžesche na krašnych nošydłach; jeje kóhcz běšche na krašnje wuščity hłowaczł šepřeny. Psched nej khwatašchaj dwaj afrikanšaj běžerjej, wopařanaj i pařom se šnešběleho platu, a na rukomaj se šlešornymi rječšastami. Pódla nošydłow jěchšche mlody njewólnik, wopravdže rjany čłowjek, w ruzny pschedšlóncznik i pawowych pjerow džeržo. Sa nim džěšchaj druhaj, kóždy w rukomaj štolčžł ja Matellinej nošy nješko. Běšchtej to mišchtrškej džele wuršowaršeho a šlotnikaršeho džela. Na šonzu pschidžze něhdže što njewólnikow.

Arwin puščezzi čať nimo, wulžy na njón šedžbujo. Numidišžy jědni jěchachu dale, a mlody šelta čžyšche runje swojimaj mulomaj šnamjo šawišdnyczi, so matej dale hič, hdyž wón wótry šchit šašlyšcha, wšchu jeho šedžbliwosć wubludžazny. Arwin njeběšche se swojim dwěkolešatym wosom hiščezze wotjěł. Wón so rošhlada. Š Metellinej čžrjódny, hižo trochu šdalenej, běšche žónška i wupšchěštrjenymaj rukomaj na drohu wustupila.

„Macze, moja macze!“ šawola hólz i wješešymi štróželemi, woteschžy i rukow šhubiwšchi. Mulej běžesčtaj špěšchne dale. Šodarmo próžowasche so Arwin, so by woteschžy šažo šhrabnył a mulej wobknješil. Šlóncznje štočzi wón i wosa. Tola mulej njemőješche šadžeržeczi. Wonaj hanješchaj dale. Nětko so šažo na swoju macz dopomniwšchi, so ja nej rošhladowasche. Ta luba duscha běšche so bjes dwěla hižo daloko šdaliła. Wón běžesche štoku na šad, hdyž běšche ju wuhladał. Tola jenož pomalku pschidžze wón dale. Šědni, wosny, pěšchi pschidžžechu jemu napšchecžiwu. Wón pschedobu šu wšchudžom. Někotři jemu i šchudom na šhribjet našmolichu, někotre poklecze dyrbješche wuščlyšcheczi; wón pať na wšcho to njekedžbowasche.

Arwin pscheběža štonajo žylu Appišku drohu. Tola šodarmo. Čať běšche so bjes dwěla něhdže i šoka do Roma wróćil. Šadwělowanje šaja Arwina. Nještroščtny šteješche wón psched wrotami hłowneho města. Šlóncznje so wón šažo šhraba. Wón sebi i čžicha pschemnyšli, so je tola nětkole i molom lóžo ša njeho, macz nadečž; wšchako wjedžišche, hdyž ma ju pytačzi. Hiščezze njeběšche so roššudžil, hdyž so jemu běžer, wot Korwina pošłany, bližesche. Tón wša jeho šobu. Njedaloko ja wrotami šteješche Korwinowy wós. Tu běchu ludžo mulow šadžerželi. Korwin njepohlada runje pschecželnimje na Arwina, na woteschžy pošawšchi. Arwin wša jej do šchepotateju rukow. Korwinowy čať čžehnišche w štarym rjedže dale. Arwin myšlesche sebi jenož na swoju macz.

Šedma běchu Korwinowy hrod našchli a Korwin bě i wosa wulěšł, hdyž hižo jenemu njewólnikej pošwan. Arwin njewocžawasche ničžo wošebneho. Sa někotre wofomiki wróći so tamny njewólnik i naprawu, kotrejž widlicžki narjeknychu a kotraž so čžajčžišcho pschi khostanjach nałožowasche. Arwin se štróželemi šatšchiczi.

„Haj, wšchaj haj! bratřiko!“ rjekny khostar, „šy so dolho pěkne měł! Dženš pať jim njewucžeknjesh! Teho so šawěščze nadžal nješny.“

Mješ tym, so khostar swoje pschihoty ščžini, šteješche Arwin němy psched nim. Šhoshar i nowa šarčžza: „Šošłuchaj, bratřiko, našch knjes je tebi bjes dwěla šara pschihileny; ty mőješch so jemu podžakowacz! To so i tobu troščku žortuje, drugeho pať bu rybam do hata šchwitnył.“

To prajiwšchi, běšche widlicžki Arwinej na wutrobno a na ramjeni pošložil, a potom ruzy na dwě drjewje pschiwjasał. Drjewje

pač seže na wysoki stolp. Tak wišasche hólz mjes njebjom a semju. Nětkotre wokomiki hebi swój skutk wobhladawšči, rjetny khostar wuřmješchujó: „Ty mašch so wopravdže rjenje; bórny so nóz nakhili, a dotelž by njeby bliže, dha móžesch hwěšdy studowacž.“ Hiščeže nětajke wuřmješowaze snamjo k božemje prajenju machajo khostar woteńdže.

Ani je słoweczkom wón njepreradži hórku bolosč, kotraž w jeho wutrobje žerische. S myšlemi běšche wón pschi maczeri. Nětko běšche so wječor nakhilił; to běchu hewak jeho swobodne hodžiny. Njeby-li nětkole triebał tak wonječesčowaze khostanje wučerpicž, dha by wón sawěsče ja swojej maczerju plědžil. Metelliny dom wón snajesche; wón by Norwu hižo nadešchol, jeli so by jenož mohł. Bjes dwěla wona jeho woczakowasche. Stónčnje móžesche hebi myšlicž, so je wón na nju sabyl, so je wón njeđatowny byn. Tale myšl jeho wožebje krjudowasche. Wón so na wschě móžne wašchnja prózowasche, so by so je swojich putow wuřwobodžil, tola wscho běšche podarmo. Khostar běšche swój nadawł derje wufonjal. Do myšlow ponurjeny hladasche horje k njebestim hwěšdam. Hodžinu dolho drje Arwin hižo čerpijesche, hdyž bojasliwy hlóž s čžicha „Arwin“ sašepota. Wón to njeuwuřlyšča. Hdyž pač so mjeno nětkotre ras a wótjšcho wospjetowasche, dha so wón postrobži. Wón poškuchasche: wón so njeuplešche! Tak lubojnje klinčesche jenož maczerny hlóž. So roshladawšči wuhlada žónsku.

„Macze!“ sawola wón, a chžysche dele stocžicž, so by swoju lubu macž wobjimal. Wbohi běšche sapomnil, so je sputany.

Dyrbju tebi wo džeczazej sbožownosčzi powjedacž, kotrež ja lěto swoju lubowanu macž sašo wuhlada? a wo maczernej sbožownosčzi, kotraž móže swojeho byna sašo k wutrobne pschi-
tłóčicž! To člo-
wjet nješamóže wu-
pišacž. W tajkich
swjatočnych woko-
mitach hladaja Boži
jandželjo s njebež
dele, a sapišuja
do knihow wješela
jeničke słoweczko:
„sawowidženje!“

Norwa wokoscha Arwinowej nošy a pokrjepi jej se swojimi bylsami. Wjele wonaj nje-
rěčesčtaj. Naj-
wjetscha radosč a
najwukotnišche
wješele słowow
njenadeńdžetej.
Wonaj ronjesčtaj
bylsy wješelosče,

a to so najdrohotnišche paczerje, kotrež Bóh tež kłademu darmo sticži.

Arwin stónčzi mjelčenje najprjedy. Šchto njeby hebi macž wscho myšlicž mohla, wuhladašči, so je wón takle pokhostany? Njedyrbjesche hebi wona teho dla najwšelatorische myšle čžinicž? Wón wupowjeda jej teho dla s woprědka, šchto běšche so dženska wscho podalo, so je jenož lubosč k nej s pschicžinu, so je so jemu wob lěto přemi ras khostanje napoložilo. Norwa podwoji swoje lubosnosče; wschalo běšche wona s pschicžinu tajkich čžiwilow.

Hdyž běchu so čžucza swerowale, powjedasčtaj wonaj hebi dale. Zyle nadrobne dyrbjesche Arwin powjedacž, kač běšche so jemu hacž dotal seschlo. Husto myšlesche jeho macž. Wón dyrbjesche wšelake podawki dwójžy, šamo trójžy powjedacž; wschalo chžysche Norwa wscho wjedecž. A pschi tym wuřlyšča wón wot maczerje nětkotre słowa wješela, nětkotre słowa šobuželnosče. Arwin pač tež chžysche wjedžicž, kač je so lubej maczeri seschlo. Nětko

dyrbjesche Norwa powjedacž. Seje słowa wubudžichu hórke šdychowanja, a byn bórny spóšna, so je jeho dóut pschezo hiščeže sbožowny pornjo maczeri.

(Sofracžowanje.)

Naschej wobrasaj.

Na biblistich puczach kłodžicž móž, je wěsče žadanje, kotrež jich wjele šchescžijanow we wutrobje nošcha. Tole žadanje pač móže so nětko lóžo dylži prjedy dopjelnicž, dotelž so wšelaka škladnosč posticžuje w naschym čžachu do swjateho kraja puczowacž. Pschi tym wschěm wschaf je dženska hiščeže mnohim nje móžne, to daloke puczowanje čžinicž a te městna hebi wobhladacž, kotrež so

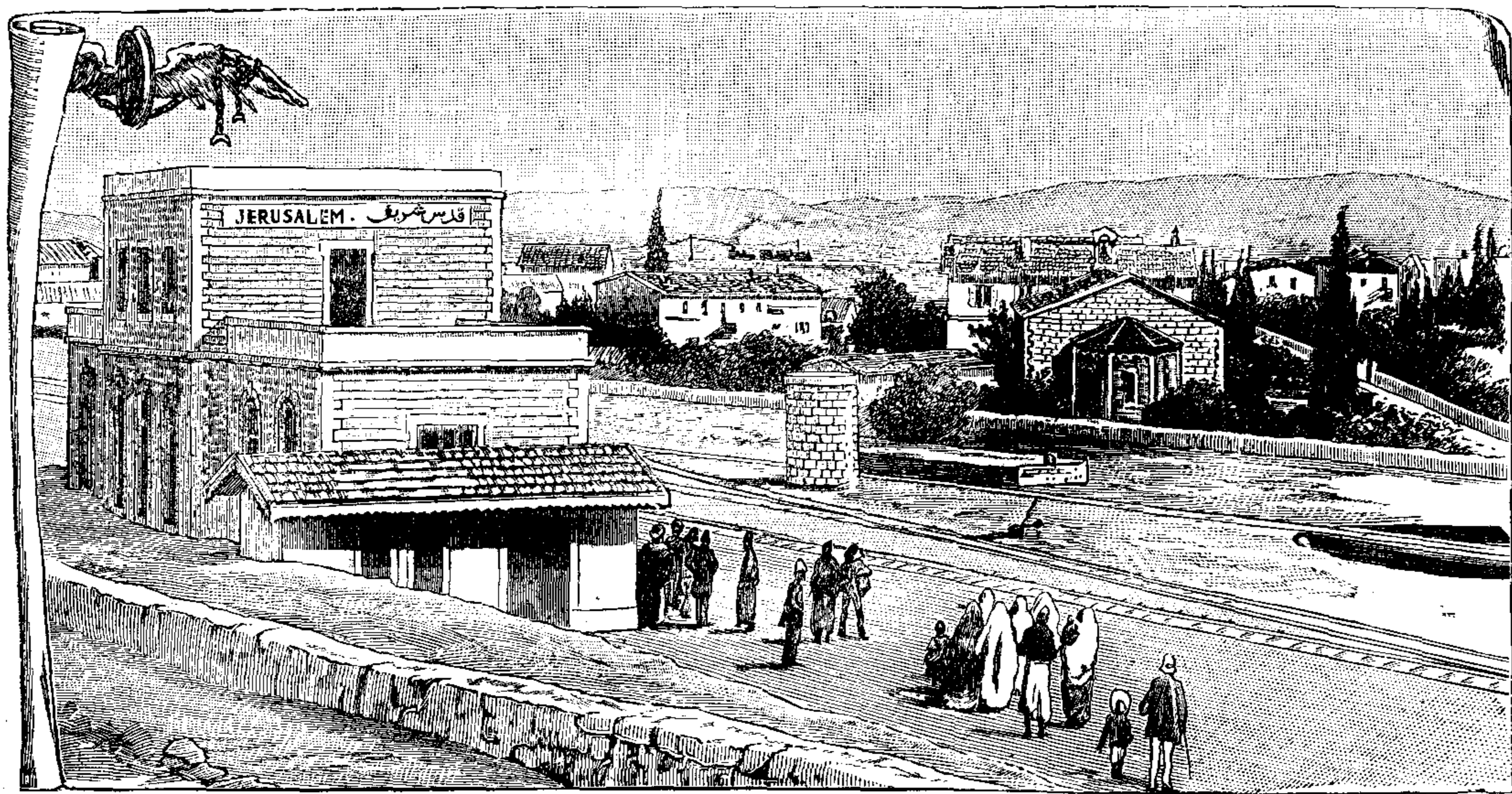
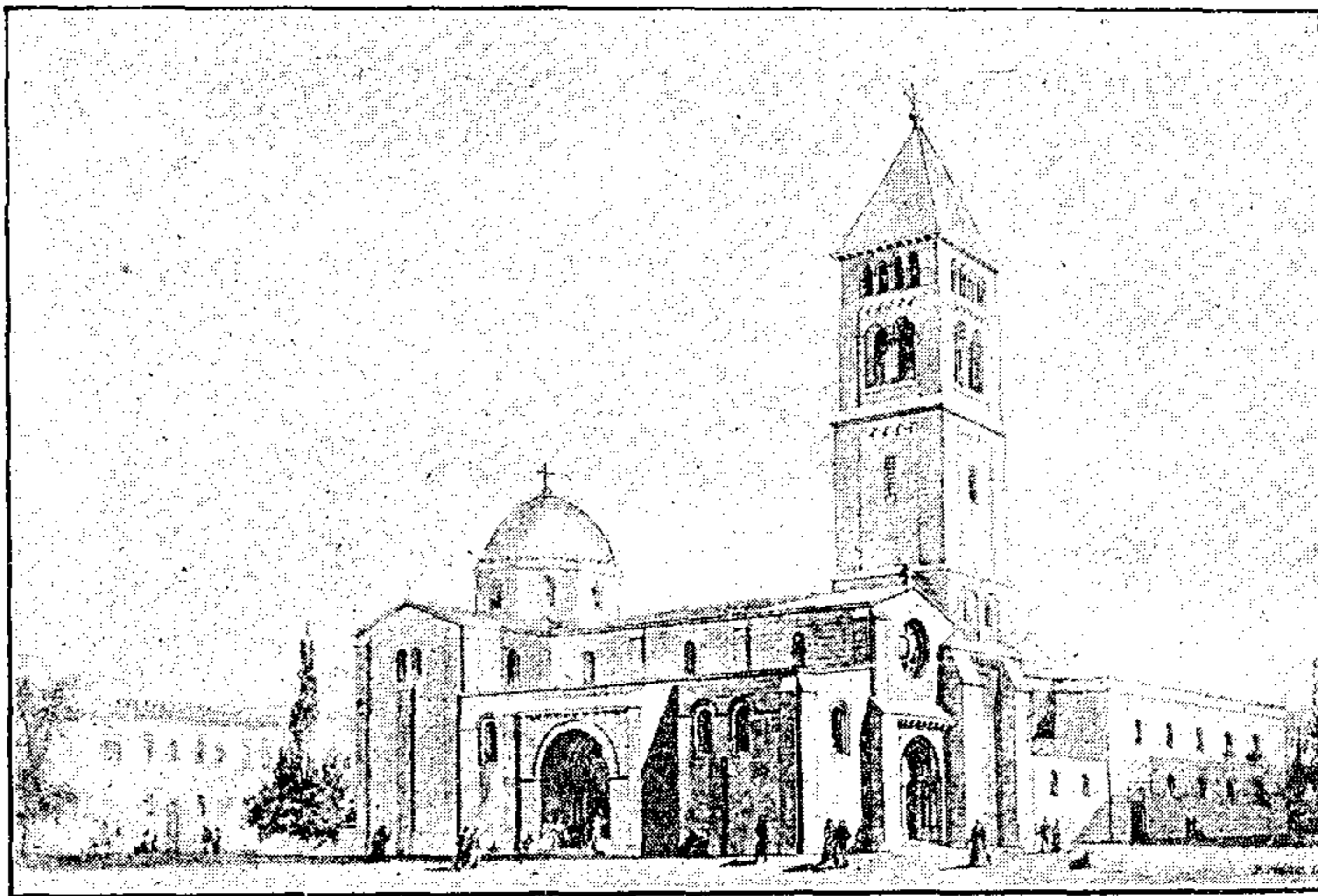
psches wulke skutki Bože na pschezo wopomnjecža hódne a swjate. So by so tajkim po móžnosčzi žiwu wobras swjateho kraja a swjatych městnow podal, k temu maja wo-
pišanja tych puczowanjow šlužicž, kotrež so do Palestiny a do Serusalema čžinile. Mjes tymi knihemi ma wožebitu wažnosč wot Ninka špišana kniha: „Na biblistich puczach“, kotraž je hižo w pjatym nakładže wušchla. Ta kniha placži w krašnym swjatanju 10 hriwnow. Pschi swojim dobrim pobožnym wopšhijecžu, kač tež psches swoje swonkowne wuhoto-
wanje a krašne wobrašy hodži so jara derje ja hódny dar sa pacžerške džecžzi. Město wscheho dalischedo porucženja podamy lubym čžitarjam

s dwěmaj wobrasomaj s tych knihow krótki wotdžel, šapocžatf džewjateho stawa: „W Serusalemje, powšchitkowne“: My šmy w Serusalemje, w „měsče měra“, wot Arabistich El Kuds, „swjate“ mjenowane. Žane městno po wschěm šwěče njeje tak wysoke hnadne šjewjenja, tak krašne skutki Božeje lubosče wuhladało wot teho

dnja, na kotrymž bě přemi króč w bibliji pomjeno-
wane (1 Mójš. 14, 18—20) hacž k tej hodžinje, hdyž Ješuf Khrystus, naš šbóžnik, tam wumrje a horještanj. Wot Morija a Golgatha šwěčzi so jasnosč šmil-
neje lubosče Božeje psche wschě kraje a ludh semje. Žane městno pač njeje tak žalostnych wot-
šudow pschecžepi-
lo, kač Serusalem. Žane městno po zylej semi njeby tak husto woblēhane—

32 króč — a tak husto wupuščene, kač Serusalem. Najžalošnišche pač běchu te podawki, kotrež měšesche to městno pschecžerpicž, hdyž bu wupuščene psches romškeho wójwodu Tita.

Druhe šlawne města maja husto dosč swoju wažnosč psches swoju ležomnosč, so na pschiklad leža pschi rěfah a morjach a pschi wažnych wobkłodnych drohach, abo so so w plódney wokolinje a so w nej pschekupštvo a pschemyšlo a rjemješlništwó kčžija. — Serusalem, tole šlawne městno bje wschěmi městami zyleho šwěta, wot teho wscheho ničzo nima. Šsamotne w puščzinje, na twjerdej škali natwarjene, bjes bohatty šahonow, bjes rěki, šdalene wot wobkłodnych drohow, ma so wone ja swoju wažnosč a šlawnosč šamym druhim pschicžinam džatowacž hacž wschitke druge wulke města šwěta. Wone je šlawne šwětné městno jeničžy psches te šwět pschewinjaze šjewjenja Bože, kotrež so so w nim štale a kotrež so s njeho psches zly šwět pscheschle. Bjes drugeje

ważności je Jerusalem dżenża hišcze to wulke ſwiate meſto, dofelż jemu jeho ſchtyri tyſaz lętna hiſtorija pola ſydow, kſcheſczjanow a muhamedanſkich woſhebiteje waſności je ſpoſzczi.

Żane meſto ſwęta teſ w bęhu lęttotetkow telko rumiſkich a twariſkich piſchemęnjow meło njeje, kaſ Jerusalem. Wone njebuchu jenoſ domy a hrody ſ templom wot ſałoſka wupuſcżene, ſaſo natwarjene a ſ nowa wupuſcżene, ale teſ zyle hęrkę, na kotrych meſto leſeſche, ſu wotnoſchene a dohy wupjelnjene, ſo hiſcze dżenża wjele meſtnow a drohow na wyſokich ſaſypkach leſi, a ſo dyrbiſch huſto 40 a 70 ſtopow hłuboſo piſcheſ roſpadankę a ſemju piſchehriebacſ, prjedy hacſ na prjedawſchę ſałoſk dońdżeſch.

Wiſchi tyſchle wobſtejnoſczach wiſchaſ ſo ſamo ſmęichne ſda, hdyſ tebe abeſnyſki mnich w Jerusalemje zyle domęrluwy k czernjam domjedze, w kotrych je pjecza boran wiſaſ, kotrehoſ dyrbjeſche Abraham meſto Szaata woprowacſ, hdyſ ſo poſajuja domaj bohateho muſa a ſhudeho Lazaruſa, abo row Gadama a Methuſalema, a poſledni ſemſki ſtop Jeſuſow, kotryſ je ſo pjecza piſchi jeho k njeju ſpiczu na ſtali wolijoweje horn woteſiſchęzaſ. Wę dyrbjachmy na to piſchotowani bycz, ſo bęchmy domjedzeni do ſameho labrynthu bajkow a njewęnoſczow, a duſ bęchmy dżakowni, hdyſ naſ ſtary knjeſ twariſki radżieſel Schid, kotryſ je hiſo 40 lę w Jerusalemje żywy, a wiſcho do zyla ſnajeſche, dale piſcheſ meſto wodzeſche. Duſ bęchmy wiſchitko waſne wohladali a jeſnali, a doſtachmy to piſcheſwędęenje, ſo moſe ſo wo najwaſniſchich meſtnach, n. piſch. wo ſtarych meſczaniſkich murjach, wo meſtnje, hdyſe je Golgatha leſaſo, wo Gethſemane, wo puczu, po kotrymſ je tön ſbōſnik k czerpjenju ſchoſ, atd. nimate meſto roſpoſaſanja podawacſ.

To njech je ſ krętka ſ wopſchijecza tyſch knihow podate; taj dwaj wobraſaj ſ knihow poſajujetaj nam dwaj twaraj ſ nowiſcheho czaſa: dwörnischezo, wot kotrehoſ nowa ſeſniſa do Saffa jeſdži, pōdla nęmiſka kolonija Refaim, a nowa nęmiſka zyrkej, k kotrejſ poſwjećenju ſo w tutym lęcze wopyt naſcheho nęmiſcheho kſęzora woczaſuje, kotrehoſ nan jako pruſki krōnprynz w lęcze 1868 to jemu wot ſultana pruſkemu kralej Wylemej darjene Wuriſtan do wobſędęenſtwa wa, a to meſtno ſa ewangelſtu zyrkej poſwjećęi. Poſlednju patorſżu a nowe lęto rano ſu ſo pręni krōcz te ſi ſwonu ſ wyſokoſcze tejele węe w ſwjatym meſcze ſaſlyſhecſ dale.

Wiſchelate ſ bliſta a ſ daloka.

— Po zylej Sakiſej ſo ſylnje hotuja na wulki jubilejſki ſwjedzeń krala Alberta, a my Sserbja chżemy teſ na tym dnju mjeſ tmi bycz, kiſ my naſchemu horzoluowanemu kralej ſboze piſchjemu a jemu naſch ſerbiſki krala Albertowy fond jako wopoſajmo naſcheje ſnateje ſerbiſkeje kraloſwęnoſcze piſchepodamy. Czaſ kraloſkheho jubileja ſo bōle a bōle piſchibliſuje, ale naſch ſerbiſki dar hiſcze hotowy njeje. To dyrbi ſo hiſcze wjele wot lubych Sserbow nadawacſ, ſo by ſo naſch ſerbiſki dar teſ ſ druhimi czeſtnymi darami na kraloſki jubilej piſchirunacſ mohł. W męzju dyrbimę po moſnoſczi naſchu ſberku wobſamęncę, ſo bychmy piſchepodajomny ſapiſ ſerbiſkich darow jeſtajeſ mohli. Duſ, lubi Sserbja, njemyſlece ſebi: ta węz ma hiſcze dobru kſwilu! niſtō njewoſtań wrōczo, ale dajce w luboſczi k naſchemu lubowanemu kralej ſwōj dar — dżenża lępje dnęli jutje. Njepoſłuchajce na ſrudnych piſchibōdzerjow, kotrych moſzemy jako dobru Sserbja jenoſ w jich wobſaromnej ſaſlepjenoczi wobſarowacſ! Czi, kotſiſ ſo wotwolaſuja, podrywaju czeſc naſcheho ſerbiſkeho luda, a ſchto budze na tyſch, kiſ ſo piſchecziwo naſchej dobrej węzy ſapjeraja, a ſ pōdlaſkich wobmyſlenjow ſwoje ſwęlo k ſchczuwaniu piſchecziwo naſchej węzy czerpacſ ſpytaju, ſkōnczune wiſajō woſtacſ, hacſ jenięz ta hańba, ſo njeſu ſo chęyli piſchi czeſtnym hołdowanju naſcheho ſerbiſkeho luda ſa naſcheho krala wobdżęli. Lubi Sserbja! duſ njekomdęce ſo a dajce k ſwojej a k naſchej ludowej czeſczi rjany a bohaty dar ſa naſch ſerbiſki krala Albertowy fond.

— Kraloſki jubilej budze ſo w naſchich Woſich domach w Sakiſej po piſchilajni krajneho koſiſtorſtwa na to waſchne ſwjećicę, ſo budze ſo wjeſelę ſwjedzeń njedzeli Quasimodogeniti 17. haprleje po prędowanju ſ kłętki piſchipowjedacſ, a ſo ma ſo potom 24. haprleje njedzeli Miſerikordias dżafna modlitwa a dżafny kſęrluſch wuſpęwacſ. Poſledniſchu njedzeli ma teſ prędowanje na ſadny ſwjedzeń ſpominacſ a zyrkwineſte prjōdſtejerſtwa moſa teſ na woſebite waſchne tōnle dżen poſwjećicę, ſo ſnano Woze domy piſcha abo piſcheſ ſwjedzeńſte ſwonjenje w piſchipołniſchej

hołdowani je 24. haprleje ſwoju luboſcę k naſchemu drohemu kralej ſwonkownje ſjewja.

— **Krala Albertowy fond.** Niſtō njebudze pręcz, ſo maja teſ Sserbjo jubilej naſcheho lubowaneho krala ſwjećicę, ſo maja ſo teſ Sserbjo jako tajzy wobdżęlicę na hołdowanju zyleje Sakiſkeje. A to woni teſ chzedza a budza. Albo hdyſ je ſana ſerbiſka wutroba, kotraſ njeby ſo ſ luboſczi horika k kralej Albertej, kotryſ je nam Sserbam taſ nutrnje piſchihileny? Duſ ſu ſo naſchi najnahladniſchi wōteſinzojo ſręcżeli, ſo maja Sserbjo, po kralowym piſheczi jubilej je ſkutkom miſoſcze czeſczujzy, ſałoſicę fond, ſ kotrehoſ budza ſo podpjeracſ potrzebne wudowy a ſyrotę wukublarjow naſchich dżęczi. Wohuſel je tutōn nadobny wotmyſł dotal mjeſ naſchim ludom maſo wotkōſa nadeſchoſ, dofelż tam a ſem mudraczkojo njemudrje baja. A roſſajęnjenu dha njech je to wuprajene:

1. ſo ſo fond ſałoſi piſchede wiſchēm teho dla, ſo bychu Sserbjo ſ nim ſwojeho krala poczeſczili;
2. ſo fond ſawoſtanje ſtajnje w dobręch ſerbiſkich rukach a
3. ſo budza ſ njeho jenoſ woprawdęe **potřebne** wudowy a ſyrotę podpjerane.

Schtoſ po tajſim ſa tōnle fond ſwoje ſcherpatko dari, cżini nadobny ſkutt kſcheſczaniſkeje miſoſcze. Ale Sserbjo mnoſy radſcho ſwoje pjenjeſy do zuſby noſcha, radſcho hacſ bychu ſo ſa domjazych ſtarali.

Ty teſ? Miſ? Duſ wotewę moſchicęzlu a daj ſ luboſcę k kralej ſwōj kſcheſczaniſki ſerbiſki dar.

— Kaſ ſlyſchimę, ſ dalewjedženjom Budyſlo=Kaſeczaniſkeje ſeſniſzy do Wojerez a do Grōdka niczo njebudze. Piſchi dołho lętnym wuſchparanju zyleje naleſnoſcze ſ wulkej nadſiju do piſchichoda ſo noſhęcz njetrjebamy. Hdyſ ſo najprjedy wo tej węzy jednaſche, njechaſche najprjedy Sakiſki ſtat do dalewjedženja ſeſniſzy ſwolicę, — a nętko je ſo ſaſo wobrocziſo, ſo w tu kſwilu Pruſki ſtat ſobu cżinicę njecha. Piſchi tymle ſtajnym khablanju tam a jow ta węz drje teſ w piſchichodę do węſtych kolijow ſo njenamaka.

— Najprjedy beſche bojoſcę, ſo mohł ſo kſęzortwowę ſejm roſpuſhcęcę, hdy by ſejm wot wyſchnoſcze piſchepołoſzenu ſadanku ſa kōdę wotpoſaſaſ. Nętko paſ ſo ſda, kaſ by tōnle ſtrach wotwobroczeny byl, dofelż je drje zentrum, kotryſ ma roſſudſazy hłōſ, ſo nętko k temu piſchihiliſ, ſo do ſadankow wyſchnoſcze, kotreſ ſu bjeſ dwęla ſa naſch wōtznę kraj wulzy nuſne, ſwoli.

Nęſchto k roſpomınanju.

Njebjeſa ſo jenięz dele puſcęza do męrneje wutroby, kaſ ſo wobraſ njebjeſow poſajacſ njemōze w njemęrnym, ale ſo jenoſ w zyle męrnym morju w najkraſniſchej piſchi wobraſuje.

* * *
S wjetſcha je kōſdę cżłowjek ſam ſwōj — piſchibōh.

* * *
W luboſczi roſpuſhcęzi ſo kōſda roſkora žiwjenja.

* * *
Kotre piſcheczelſtvo je ſwęrnſche a lępſche hacſ to, kotreſ je kaſ ſloto ſ luboſcze palene a wuſpytowane.

Sserbiſki jubilejn krala Albertowy fond.

Dotal nahromadżene: 687 hr. 15 np. Dale ſu ſkadowali: ff. ręcniſk Moſat-Koſopōliſki w Lubiju 25 hr.; ſaraſ Waktar we Wōſlinku 3 hr.; ſ Deſteje 1 hr.; wuczer Lenert w Nowej wſh n. Spr. 3 hr. 5 np.; koreczmar A. Pilz, dotal w Piwnym hrodze w Budyſchinje 1 hr. 50 np.; pjeſarſki miſchtr Keſt w Droſdżiju (drugi piſchinoſk) 1 hr.; je Spntez: wicęzny kubleſ Szmoła, ſejmſki ſapōſkang, 10 hr., Kurzeiter 1 hr.; ſ Maſteje Prahi: ſana a Marja ſwud. Kiſchizonowje, kōſda po 3 hr.; ſ Njeſwaczi-dla, druha ſberka: g p Gandrij Patola, Jan Scholta I. ml., Alma ſwud. Krauſowa a Alwina ſwud. Kiſchnerowa, kōſdę po 1 hr., wumjentaſ Gandrij Wenger, wjeſny kudinſk Jan Nowak, zyrk. p. Jan Scholta I., ſtarſchi, ſohrodniſzy: Korla Peſchka, A. Scholta, J. Bjar, Jan Hobrak, B. Gōrſt a J. Freudenberg, kōſdę po 50 np., jahrodniſk J. Leſchawa 25 np.; ſ Nowej wſh p Njeſ: jahrodniſk Wōdnar a kubleſ Hermann, kōſdę po 50 np.; ſ Koſacziz ſ Truſezami: E. Wüſcha 70 np., zyrkw. wuczer Schlenkar 5 hr., Schöbel, wulki jahrodniſk Krawz, wulki jahrodniſk J. Schmidt a U. Wüſcha, kōſdę po 20 np., ſaraſ Wicęz 3 hr.; ſ Warta: ſaraſ Matel 10 hr., zyrkw. wuczer Weſaſ 5 hr. a wuczer Wicęz 3 hr.

— Gromadę 975 hr. 95 np.

Mjena dariczelow a jich darow ſo poſdżiſcho woſebje wocziſcęza a ſo kralej piſchepodadza.

S najwutrobnſchim dżafom **Sommer**, poſkladniſk.